

# Riktlinjer för Ekonomiskt Bistånd



<b>Dokumenttyp</b> Riktlinje	<b>Fastställd av</b> Vård- och omsorgsnämnden	<b>Beslutsdatum</b> 2022-12-14	<b>Reviderat</b>
<b>Dokumentansvarig</b> Enhetschef Försörjningsstöd	<b>Förvaring</b> Castor / G	<b>Dnr</b> VON.2022.61	
<b>Dokumentinformation</b> Ersätter riktlinjer antagna av Vård- och omsorgsnämnden 2019-09-24			

## Innehåll

<b>1. Inledning</b>	<b>4</b>
<b>2. Utgångspunkter</b>	<b>4</b>
<b>3. Ansvarfördelning mellan kommuner</b>	<b>4</b>
<b>4. Barnperspektivet vid ansökan om försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt</b>	<b>5</b>
<b>5. Ekonomiskt bistånd</b>	<b>5</b>
<b>6. Boende</b>	<b>5</b>
6.1 Uppmaning till bostadsbyte	5
6.2 Bostadsrätt/egen fastighet	6
6.3 Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren	6
6.4 Ungdom som avslutat skolgång men inte tidigare betalat hyresdel till föräldrarna	6
6.5 Ungdom/vuxet barn som tidigare betalt hyresdel till föräldrarna	6
6.6 Ungdom under 21 år utan egna inkomster som tecknat hyresavtal	6
6.7 Övriga boendeformer	7
6.8 Boendekostnad under fängelsevistelse	7
6.9 Hemförsäkring	7
<b>7. Resekostnader</b>	<b>7</b>
7.1 Arbetsresor och resor till och från sysselsättning	7
7.2 Rekreativresor	7
7.3 Övriga resor	8
7.4 Återföreningsresor	8
7.5 Umgängesresor	8
7.6 Innehav av fordon	8
<b>8. Livsföring i övrigt</b>	<b>9</b>
8.1 Motion/Fysisk aktivitet på recept	9
8.2 Kläder och skor utöver norm	9
8.2.1 Arbetskläder	9
8.3 Kostnader för hjälpmedel och förbrukningsmaterial från hälso- och sjukvård	9
8.4 Hemutrustning	9
8.4.1 Spädbarnsutrustning	9
8.5 Flyttkostnad	10
8.5.1 Magasineringskostnad	10
8.6 Digitalt verktyg	10
8.7 Bredband	10
8.8 Identitetshandling	10
8.9 Specialkost	10
8.10 Underhållsstöd	10
8.11 Medborgarskap och stämpelavgifter	10
8.12 Rättshjälp	11

8.13 Begravningskostnader .....	11
<b>9. Tandvård .....</b>	<b>11</b>
9.1 Nödvändig tandvård.....	11
9.2 Akut tandvård.....	12
<b>10. Glasögon.....</b>	<b>12</b>
<b>11. Skulder.....</b>	<b>12</b>
11.1 Hyresskuld .....	12
11.2 Elskuld .....	13
<b>12. Rådrom .....</b>	<b>13</b>
<b>13. Jobbstimulans.....</b>	<b>13</b>
<b>14. Kompetenshöjande sysselsättning.....</b>	<b>14</b>

## **1. Inledning**

Riktlinjen är ett komplement till Socialtjänstlagen, Socialstyrelsens Allmänna råd om ekonomiskt bistånd (SOSFS 2013:1) och Ekonomiskt bistånd – handbok för socialtjänsten (SOSFS 2021). Ekonomiskt bistånd kallas även försörjningsstöd.

Social- och omsorgsnämnden är ansvarig nämnd för ekonomiskt bistånd enligt gällande delegationsordning antagen av Social- och omsorgsnämnden.

Det ekonomiska biståndet utgår efter en individuell behovsprövning. Det är ett komplement till eventuella inkomster och ekonomiska förmåner och utgör samhällets sista skyddsnät för personer med försörjningsproblem.

Syftet med riktlinjerna är att principen om likabehandling följs när det gäller såväl biståndsnivå, förutsättningar för ekonomiskt bistånd och åtgärder för att sökande ska få en egen försörjning. När det finns anledning att frångå riktlinjerna ska detta särskilt motiveras och dokumenteras i beslutsunderlag.

## **2. Utgångspunkter**

Socialtjänstlagen utgår från att var och en har ett eget ansvar för sin livsföring och efter förmåga bidrar till sin egen försörjning. Ekonomiskt bistånd utgör det yttersta skyddsnätet när den enskilde inte kan försörja sig på annat sätt. Grunden är därför att den enskilde ska klara sin försörjning på egen hand genom till exempel förvärvsarbete, studier med studiestöd eller annan inkomstbringande syssla.

Utgångspunkten är att sätta individens förmågor i fokus, samt att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Verksamhetens främsta uppgift blir därför att genom aktiva insatser och genom motivations- och förändringsarbete skapa förutsättningar för den enskilde att ta detta ansvar.

## **3. Ansvarfördelning mellan kommuner**

Enligt bestämmelserna i Socialtjänstlagen (SoL) ansvarar bosättningskommunen för stöd- och hjälpinsatser – oavsett om den sökande vistas i bosättningskommunen eller tillfälligt i en annan kommun. Det är endast i akuta situationer som vistelsekommunen har det yttersta ansvaret för stöd och hjälp enligt SoL. Med bosättningskommun avses den kommun där den sökande är stadigvarande bosatt eller en annan kommun om den sökande har starkast anknytning till den kommunen.

## 4. Barnperspektivet vid ansökan om försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Det innebär bland annat att barns bästa ska vara utrett och motiverat i beslutsunderlag samt att beslut ska vara grundade i barnrätten.

I dokumentationen ska det framgå hur barnets behov beaktats, vilka överväganden som gjorts och hur dessa påverkar beslutet. En bedömning av barnets bästa ska dokumenteras både vid positiva och negativa beslut.

I samband med ansökan om skulder avseende el- och hyresskulder ska en barnkonsekvensanalys upprättas.

För verksamheten innebär detta att:

- Barnets perspektiv och behov beaktas vid bedömning av ekonomiskt bistånd.
- Hushåll som kommer i kontakt med socialtjänsten tillfrågas alltid om de har barn.
- I de bidragshushåll som bedöms ha ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, ska barnets behov särskilt uppmärksammas och beaktas.
- Systematisk samverkan med andra verksamheter sker för att tillgodose barnets bästa.
- Barnrättslagen inte har företräde framför annan lag.

## 5. Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd är uppdelat i två delar, en riksnorm som avser mat, kläder mm. och en del som avser skäliga kostnader för ett antal andra regelbundna återkommande behov så som hyra, el mm.

Regeringen fastställer årligen nivån på riksnormen.

## 6. Boende

Vad som kan anses vara en skälig boendekostnad motsvarar vad en låginkomsttagare på orten har råd att bekosta. För att hitta stöd för vad som är en rimlig boendekostnad kan man jämföra med försäkringskassans riktlinjer för godkända hyresnivåer samt hyresvärdars snitthyror på orten.

### 6.1 Uppmaning till bostadsbyte

Om hyran ej anses vara skälig så kan kommunen i form av rådrum kräva att den enskilde byter till bostad med lägre kostnad/hyra. För mer information om rådrum, se under rubriken rådrum punkt 12.

## 6.2 Bostadsrätt/egen fastighet

Bostadsrätten utgör ett förmögensvärde hos sökanden. Är behovet av försörjningsstöd långvarigt ska sökanden ges rådrom om högst sex månader att avyttra bostaden.

Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden för en bostadsrättslägenhet beaktas månadsavgiften, uppvärmningskostnaden och räntekostnaden för de lån som tagits för inköp och underhåll eller liknande av lägenheten. Kostnad för amortering tas ej med som utgift. Sökanden ska i första hand hänvisas till kontakt med sin bank för att undersöka möjligheten till amorteringsfri tid. Det ska även beaktas om den enskilde har rätt till skattejämkning för räntekostnaden.

I vissa ärenden kan det hända att den sökande inte äger hela bostadsrätten själv och att den andra ägaren inte vill gå med på en försäljning. Enligt 6 § lagen om samäganderätt kan den sökande då begära hos tingsrätten att hela egendomen ska bjudas ut till försäljning på offentlig auktion för delägarnas gemensamma räkning. Skuldebrev till privatperson likställs med skuldebrev till bank.

Vid bedömning om huruvida en fastighet utgör en realiserbar tillgång eller inte ska hänsyn tas till att den sökande behöver betala vinstskatt (30 %).

## 6.3 Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren

Nämnden bör vid beräkningen av den faktiska boendekostnaden beakta hur många som disponerar boendet och lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren även utan att leva under äktenskapslikande förhållanden. De gemensamma hushållskostnaderna delas i regel på antalet folkbokförda på adressen.

## 6.4 Ungdom som avslutat skolgång men inte tidigare betalat hyresdel till föräldrarna

Huvudregeln är att bistånd till hyresdel inte ska beviljas. Undantag görs när den unge är medlem i en familj som har försörjningsstöd eller som annars skulle bli i behov av det, vilket kan bli aktuellt på grund av att förälders bostadsbidrag minskar eller dras in. För räknesätt se handboken för Socialtjänsten (SOSFS 2021) .

## 6.5 Ungdom/vuxet barn som tidigare betalt hyresdel till föräldrarna

Ekonomiskt bistånd till hyresdel kan beviljas om den sökande betalat del av hyra i minst tre månader även innan ansökningsperioden. Hyresdel räknas ut enligt Riksförsäkringsverkets beräkningssätt.

## 6.6 Ungdom under 21 år utan egna inkomster som tecknat hyresavtal

Huvudregeln är att bistånd till boendekostnad inte beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst och möjlighet att själv betala hyran. Undantag från huvudregeln kan göras om det föreligger starka sociala skäl till flytt, en särskild boendeutredning ska då genomföras. Vad som menas med starka sociala skäl kan till exempel vara att personen utsätts för våld.

## 6.7 Övriga boendeformer

Bistånd till övriga boendeformer ska prövas mycket restriktivt och beviljas endast om den sökande har mycket stora svårigheter att få annat boende, alla möjligheter är undersökta och uttömda och socialtjänsten inte kan erbjuda något alternativ. Med detta menas personer som av flera skäl inte kan lösa sin situation på annat sätt exempelvis, sjukdomtillsånd i kombination med skulder och långvarigt sökande av bostad och är i behov av akut boende för att undvika en akut nödsituation.

## 6.8 Boendekostnad under fängelsevistelse

Häktade och personer som avtjänar en faktisk strafftid på högst sex månader kan ges ekonomiskt bistånd till den faktiska boendekostnaden under hela häktningstiden respektive strafftiden, om de annars riskerar att bli bostadslösa och om rätt till ekonomiskt bistånd föreligger. En person som är häktad eller avtjänar ett fängelsestraff kan alltså inte få sin hyra betald i mer än 6 månader. Överstiger den faktiska strafftiden 6 månader ska hyreskostnad avslås (Se Ekonomiskt bistånd – handbok Socialtjänsten 2021 s.111.).

## 6.9 Hemförsäkring

Bistånd utgår endast till grund- eller basförsäkring, om inte särskilda skäl föreligger. Ett sådant skäl kan vara att det finns utrustning i hemmet så som vårdutrustning som är nödvändig för att uppnå skälig levnadsnivå som kräver högre försäkring. Bistånd beviljas endast månadsvis. Om underlag från försäkringsbolaget inte specificerar vad kostnad för bas/grund försäkring kostar kan bistånd beviljas om 90 kronor per hushåll.

# 7. Resekostnader

## 7.1 Arbetsresor och resor till och från sysselsättning

Arbetsresor beviljas endast om den sökande är tvingad (dvs ej kan cykla eller gå) och att avståndet överstiger 6 km. Om avståndet mellan sysselsättning och hemmet är mindre än 6 km enkel resa beviljas inte resekostnad om inte läkarintyg kan uppvisas som styrker att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Högsta kostnad för månadskort på lokaltrafiken kan beviljas endast om lågtrafikkort inte fungerar för att sökanden ska kunna följa sin planering.

Om det inte finns allmänna kommunikationsmedel kan arbetsresor med egen bil kan ersättas med milkostnaderna enligt kommunalskattelagens schablon, vilket täcker kostnaden för underhåll och reparationer samt övrigt slitage på bilen. Detta enbart om det är enda möjliga alternativet.

## 7.2 Rekreationsresor

Huvudprincipen är att bistånd till rekreationsresor inte beviljas. Behovet av rekreation kan tillgodoses genom posten lek och fritidsnorm.

### 7.3 Övriga resor

Enskilda resor kan beviljas vid särskilda skäl upp till en motsvarande kostnad av busskort för lokaltrafik. Enkel resväg ska överstiga 6 km för att busskort ska beviljas om inte särskilda skäl föreligger. Detta kan till exempel vara resa för jobbintervju i annan kommun.

### 7.4 Återföreningsresor

Bistånd beviljas inte till kostnader för återföreningsresor. Den enskilde informeras om möjligheten att ansöka hos Röda Korset som ibland kan bevilja resebidrag till familjemedlemmars resa till Sverige.

### 7.5 Umgängesresor

Nämnden kan bevilja ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för att ett barn ska kunna umgås med sin förälder som barnet inte bor med. Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för att barnets behov av umgänge tillgodoses och ska ta del av kostnaderna efter ekonomisk förmåga. Huvudansvaret för resekostnaden ligger på umgängesföräldern. Avgörande för vad som bör vara skälig kostnad för resor och hur ofta bistånd bör ges till kostnader för umgänge ska anpassas till vad en familj i allmänhet har råd med i kommunen samt vara billigaste resealternativet. I normalfallet godtas två helger per månad, fyra resor tur och retur. Kostnad för uppehälle enligt full riksnorm beviljas för max sex dygn i månaden (2x3 dygn) samt två veckor på sommaren. För umgänge fler dagar än 6 dagar per månad ska detta regleras via underhållsstödet. För att beviljas denna kostnad skall boendeförälder skriftligt intyga att umgänge sker om det inte finns reglerat i dom.

Förutom reskostnader kan även andra kostnader som är nödvändiga för att umgänget ska kunna komma till stånd ingå i biståndet, t.ex. kostnader för logi. (Se Ekonomiskt bistånd – handbok för socialtjänsten s.130).

### 7.6 Innehav av fordon

I regel godtas ej innehav av fordon om inte särskilda behov av innehav bedöms utifrån Socialstyrelsens riktlinjer. Hur tillvida ett fordon är en realiserbar tillgång och om den ska avyttras eller inte beslutas i enlighet med deligationsordning.

Om ett hushåll äger en bil som inte är nödvändig att hushållet ska avyttra ersätts inte de kostnader som medföljer med att äga en bil som skatt och försäkring. Samt att bilen kan krävas att avyttras vid senare tillfälle om sökanden ansöker om extra utgifter så som glasögon eller tandvård som kan täckas av bilens värde.

Om ett fordon ska avyttras ska skäligt rådrum ges genom beslut.



## **8. Livsföring i övrigt**

### **8.1 Motion/Fysisk aktivitet på recept**

Även om läkarintyg styrker behov av fysisk aktivitet ska bistånd till detta avslås med hänvisning till fritidsnormen. Om det föreligger särskilda behov av en särskild fysisk aktivitet som styrks med ett läkarintyg och inte täcks av fritidsnormen kan mellanskillnaden beviljas.

### **8.2 Kläder och skor utöver norm**

Bidrag utöver norm till kläder och skor beviljas inte, om det inte finns starka medicinska eller andra tungt vägande skäl. Här avses engångskostnader för specialbeställda kläder eller skor som inte täcks av handikappersättning. Alla normala utgifter för kläder och skor ingår i normen. Behovet ska styrkas med ett intyg från sjukvården.

#### **8.2.1 Arbetskläder**

Arbetskläder ingår inte i norm utan är arbetsgivarens ansvar.

### **8.3 Kostnader för hjälpmedel och förbrukningsmaterial från hälso- och sjukvård**

Kostnader för hjälpmedel och förbrukningsmaterial som förskrivits av behörig hälso- och sjukvårdspersonal kan ersättas efter individuell bedömning. Ortopedtekniska skor är ett hjälpmedel, men med undantag för att användningsområdet inte är begränsat till medicinsk behandling. Användningsområdet motsvarar i hög grad det för vanliga skor. Kostnader för ortopedtekniska skor överstiger generellt sätt inte kostnaden för ett par vanliga skor. Därmed täcks denna utgift av riksnormen.

### **8.4 Hemutrustning**

Nämnden kan ge ekonomiskt bistånd till den hemutrustning som krävs för att ett hem ska kunna fungera. Med hemutrustning avses exempelvis sådan utrustning som behövs för matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och rekreation. Den individuella behovsprövningen avgör om bistånd ska beviljas och till vad. Nämnden kan ge ekonomiskt bistånd till inköp för att ersätta hemutrustning som behöver bytas ut, reparation av hemutrustning eller inköp av kompletterande hemutrustning.

I regel genomförs hembesök i samband med utredning om rätt till bistånd för hemutrustning.

Vid ansökan om ekonomiskt bistånd till hemutrustning ska hyreskontrakt samt betald/tecknad hemförsäkring uppvisas. (Se bilaga 1 för komplett lista).

#### **8.4.1 Spädbarnsutrustning**

Spädbarnsutrustning kan beviljas i samband med födsel av barn.

Halv summa kan beviljas innan barnet föds och resterande efter barnets födelse. Bistånd beviljas enligt bilaga 1.

## 8.5 Flyttkostnad

Utgångspunkten är att de flesta människor själva organiserar sin flytt och bistånd utgår inte till flyttkostnad.

För att bistånd till flyttkostnader ska kunna beviljas krävs att flytten är nödvändig för att sökanden ska kunna uppnå skälig levnadsnivå och att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt utifrån sociala, ekonomiska och hälsorelaterade skäl.

### 8.5.1 Magasineringskostnad

Magasineringskostnader kan beviljas om värdet av bohaget inte understiger värdet för vad sökande kan beviljas i bistånd till hemutrustning. Sådan kostnad kan beviljas under tid för vård på behandlingshem, vid vräkning eller vid fängelsevistelse. I bedömningen om sökande är berättigad till bistånd ska hänsyn tas till sökandes möjlighet att erhålla nytt boende inom snar framtid. Magasineringskostnad får beviljas under högst 6 månader. Hyreskontraktet ska sökande själv stå för.

## 8.6 Digitalt verktyg

Bedömning av behovet av digitalt verktyg som dator ska göras restriktivt och utgår från om den sökande blir självförsörjande inom 3 månader. I de fall då självförsörjning bedöms inträffa inom 3 månader beviljas inte kostnader för digitalt verktyg. (Se bilaga 1 för kostnads kalkyl)

## 8.7 Bredband

Kostnader för bredband beviljas upp till 0,6 % av gällande prisbasbelopp.

## 8.8 Identitetshandling

Vid saknad av giltig identitetshandling såsom ID-kort eller pass kan detta beviljas till billigaste möjliga alternativ. Kostnad för främlingspass liksom kostnad för id-handling till barn under 13 år beviljas inte.

## 8.9 Specialkost

Fram till 2019 beräknade Konsumentverket merkostnader för specialkost. Numera beräknas endast kostnader för normalkost.

## 8.10 Underhållsstöd

Underhållsstöd är inte en godtagbar utgift vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Den sökande ska ansöka om anstånd hos Försäkringskassan med anledning av att denne saknar inkomster.

## 8.11 Medborgarskap och stämpelavgifter

Utifrån gällande rättspraxis beviljas inte kostnader som uppstår i samband med ansökan om svenskt medborgarskap. Huvudregeln är att bistånd till stämpelavgifter inte ska beviljas.

## 8.12 Rättshjälp

Huvudregeln är att man i första hand ska utnyttja rättsskyddet i hemförsäkring. Rättsskyddsförsäkring ingår automatiskt i alla svenska hem- och villaförsäkringar. Om den sökande har beviljats rättshjälp där avgiften beräknats utifrån försörjningsstödsnormen kan ekonomiskt bistånd beviljas till rättshjälpsavgift. Se Socialstyrelsens handbok.

## 8.13 Begravningskostnader

När dödsboet saknar ekonomiska tillgångar kan ekonomiskt bistånd till begravningskostnader beviljas om behovet ej tillgodoses på annat sätt (exempelvis när försäkringar finns). Underhållsskyldiga föräldrar ska svara för begravningskostnader för avlidet barn. Begravningskostnader går före alla andra kostnader som kan belasta dödsboet, till exempel obetald hyra, hushållsel eller telefon. Begravningskostnader beviljas med max 50% av basbelopp vilket avser begravning i Sverige, enklare förtäring, gravsten, blommor med mera. Kostnader utöver, för att avveckla dödsboet kan beviljas om särskilda skäl föreligger maximalt 15% av gällande prisbasbelopp. Socialtjänsten kan godkänna kostnader som uppkommer vid begravning av familjemedlem till personer som löpande uppbär försörjningsstöd. Kostnader som kan godkännas är begravningskläder och resor till begravning. Utgångspunkten ska vara vad en låginkomsttagare på orten kan kosta på sig, billigaste färdsättet ska nyttjas.

# 9. Tandvård

## 9.1 Nödvändig tandvård

Socialstyrelsens begrepp "nödvändig tandvård" är vad tandläkare benämner utvidgad, akut tandvård. Med utvidgad akut tandvård menas sådan tandvård som inom en kort tid kan komma att bli akut och därför måste åtgärdas. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till nödvändig tandvård som inte kan vänta tills sökande har en egen försörjning och själv kan betala. Nödvändig tandvård kan beviljas om personen har varit aktuell för ekonomiskt bistånd under minst 6 månader i följd. Beslut fattas enligt delegationsordning.

Förutom rent medicinska aspekter bör socialtjänsten beakta de sociala konsekvenserna som kan uppstå vid utebliven tandvård. Därav kan upp till 3 besök för sjukdomsbehandlande åtgärd hos tandhygienist beviljas då detta kan anses nödvändigt för att uppnå skälig levnadsnivå. Nämnden beviljar inte mer än 3 sådana tillfällen per kostnadsförslag och behandlingsperiod.

Bistånd till uteblivet besök beviljas inte. Tandvård som utförts före ansökan prövas restriktivt men kan beviljas om grund för beviljande hade förelegat om sökande lämnat in sin ansökan innan utförandet av tandvården. Annars ska sådan tandvård betraktas som en skuld.

Vid beviljat bistånd för tandvårdskostnader betalas fakturan direkt till fordringsägaren. Beviljat bistånd utbetalas endast under förutsättning att rätt till bistånd föreligger vid betalningstillfället. Kostnader för tandvårdsförsäkring beviljas inte.

## 9.2 Akut tandvård

Bistånd till akut tandvård kan beviljas även om sökanden inte varit aktuell för ekonomiskt bistånd under 6 månader i följd. Akut tandvård är behandling som behöver göras genast på grund av smärta, inflammation eller annat betydande obehag. Vid akut tandvård ska kontakt med handläggare ske innan utförd tandvård. Tandvårdskostnader kan beviljas mot uppvisande av underlag som styrker akut behov.

## 10. Glasögon

En förutsättning för att ha rätt till bistånd för glasögon är att sökanden har haft ekonomiskt bistånd under en sammanhängande period på minst 3 månader. Den sökande ska uppvisa kostnadsförslag/intyg som styrker behovet av glasögon och vad som ingår i begärt pris. Bistånd till glasögon ska beviljas till billigaste möjliga alternativ.

Kostnader som avser extra tilläggsbehandlingar så som tunnare glas, antireflex eller tilläggsförsäkringar beviljas inte då det inte anses nödvändigt för att uppnå en skälig levnadsnivå.

Vid glasögon till barn och ungdomar upp till 19 år ska bidrag till glasögon sökas hos region Sörmland varav denna del avslås vid utredning.

## 11. Skulder

Ekonomiskt bistånd beviljas i regel ej till skulder.

Under särskilda omständigheter kan hyres- och el skulder beviljas, i vissa fall mot återkrav, om det är enda möjligheten att inte bli hemlös eller få sin el avstängd. En särskild utredning görs vid ansökan om hyres- eller elskuld och beslutas enligt gällande delegationsordning.

### 11.1 Hyresskuld

Vid uppkommen hyresskuld ska i första hand sökanden försöka göra upp en avbetalningsplan med sin hyresvärd. Avser hyresskulden en bostad som sökanden själv valt att lämna är behovet att anses vara tillgodosett genom bostadsbytet.

Om sökandens boende inte kan tillgodoses på annat sätt och denne saknar egna medel eller har haft för lite egna medel för att betala boendekostnaden kan bistånd till skuld för skäliga boendekostnader beviljas. Socialtjänsten ska ta särskild social hänsyn när det gäller barnfamiljer och personer med funktionshinder.

För barnfamiljer bör bistånd erbjudas i någon form, men detta innebär inte alltid att boendeskuld betalas. Då vräkning verkställs kan i vissa fall kostnad för akut boende ersättas till barnfamiljer då samtliga andra alternativ är uttömda. Socialtjänsten ska alltid utreda sökandens möjligheter att återbetala utgivet bistånd när det handlar om ett tillfälligt hjälpbehov.

För personer utan försörjningshinder kan ekonomiskt bistånd till hyresskuld i undantagsfall utgå men beaktas ska då om personen kan betala tillbaka skulden till nämnden och därmed beviljas mot återkrav om möjligt. Detta beviljas endast om det förligger särskilda skäl som till exempel att en självförsörjande person med ett mindre överskott fått oförutsedda utgifter och därmed hamnat i en skuld. Det ska vara ett tillfälligt behov för att undvika en akut nödsituation.

## 11.2 Elskuld

Vad gäller skuld som uppkommit avseende elräkning ska i första hand en avbetalningsplan med kraftbolaget upprättas av sökanden.

Personer utan egentliga försörjningshinder ska bedömas på samma sätt som vid en hyresskuld.

## 12. Rådrum

Beslut om rådrum är ett förvaltningsrättsligt beslut som kan överklagas. Beslut om rådrum kan exempelvis förekomma om sökandes hyresnivå överstiger skälig bostadskostnad eller om sökande har realiserbara och avyttringsbara tillgångar.

Om behovet av försörjningsstöd beräknas överstiga 3 månader kan beslut om rådrum fattas. Sökanden ska ges ett rådrum som är tidsbestämt från den tidpunkt då sökande fick information om nämndens bedömning. Beslut om rådrum kan exempelvis handla om skälig tid att avyttra tillgång eller minska utgifter. Rådrum fattas enligt delegationsordning.

## 13. Jobbstimulans

I regel beaktas all inkomst vid prövningen av ekonomiskt bistånd men jobbstimulansen innebär att det ska göras undantag från denna princip. Jobbstimulans gäller för alla som fått försörjningsstöd under minst sex månader i följd och får eller har arbete. Den är utformad som en särskild beräkningsregel som innebär att 25 % av nettoinkomst av anställning under vissa förhållanden inte ska beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd. Beslutet gäller under 24 månader, därefter måste kriterierna uppfyllas på nytt.

Att beakta är att sökande kan ha rätt till jobbstimulans från tidigare kommun eller tidigare insats.

## **14. Kompetenshöjande sysselsättning**

Enligt 4 kap 4 § SoL får socialtjänsten begära att den som uppbär försörjningsstöd under viss tid ska delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet, om den enskilde inte har kunnat beredas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Även studenter som under ferieuppehåll är i behov av försörjningsstöd kan hänvisas till sådan sysselsättning. Om den sökande utan godtagbart skäl avböjer att delta i eller uteblir från sådan verksamhet kan fortsatt försörjningsstöd vägras eller nedsättas.